

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง : รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูในการส่งเสริมการเรียนรู้

เรื่อง ภัยพิบัติ โดยใช้บริบทเป็นฐาน

ชื่อผู้วิจัย : นายธีรวัฒน์ กุลติระ

สาขาวิชา : การบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยประจำปีงบประมาณ : 2568

ระยะเวลาที่ดำเนินการวิจัย : เมษายน 2568 – พฤษภาคม 2569

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูในการส่งเสริมการเรียนรู้ เรื่อง ภัยพิบัติ โดยใช้บริบทเป็นฐาน วัตถุประสงค์ย่อย ดังนี้

- 1) ศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู โดยใช้แบบสังเคราะห์เอกสาร วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา
- 2) สร้างและตรวจสอบรูปแบบโดยใช้แบบบันทึกร่างรูปแบบ แบบประเมินความถูกต้องและความเป็นไปได้ โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 ท่าน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา
- 3) ทดลองใช้รูปแบบ ประกอบด้วยการศึกษาสภาพที่เป็นจริง สภาพที่ควรจะเป็น และความต้องการจำเป็น การศึกษาผลการใช้รูปแบบ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ครู โรงเรียนวัดพระเกิดคงคาราม จำนวน 17 คน โดยใช้แบบสอบถามสภาพที่เป็นจริง สภาพที่ควรจะเป็น แบบประเมินสภาพการดำเนินการตามรูปแบบ แบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู แบบประเมินความพึงพอใจ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คำนวณหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา
- 4) ประเมินรูปแบบ ใช้แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นประโยชน์ โดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในโรงเรียนวัดพระเกิดคงคาราม จำนวน 21 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู มี 7 สมรรถนะ ดังนี้ 1. การรู้จักผู้เรียนรายบุคคล 2. การสร้างและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 3. การออกแบบการเรียนรู้ 4. กระบวนการจัดการเรียนรู้ 5. การสร้างบรรยากาศด้านจิตวิทยา 6. การใช้สื่อ แหล่งเรียนรู้ และนวัตกรรมทางการศึกษา 7. การวัดและประเมินผล และการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู มี 6 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 สร้างความตระหนักในการพัฒนาสมรรถนะ ขั้นตอนที่ 2 สำรวจและวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะ ขั้นตอนที่ 3 วางแผนการพัฒนาสมรรถนะ ขั้นตอนที่ 4 การดำเนินการพัฒนาสมรรถนะ ขั้นตอนที่ 5 การติดตาม ตรวจสอบการ

พัฒนาสมรรถนะ ขั้นตอนที่ 6 การประเมินผลและสะท้อนผลการพัฒนา 2) รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู ตามแนวคิดเครือข่ายชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในการส่งเสริมการเรียนรู้ เรื่อง ภัยพิบัติ โดยใช้บริบทเป็นฐาน มีองค์ประกอบของรูปแบบ 6 องค์ประกอบ ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 หลักการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ของการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู องค์ประกอบที่ 3 สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู องค์ประกอบที่ 5 การประเมินผลการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู องค์ประกอบที่ 6 ปัจจัยความสำเร็จในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู มีมาตรฐานความถูกต้องและด้านมาตรฐานความเป็นไปได้ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 3) ผลการศึกษาศภาพที่เป็นจริงภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ผลการวิเคราะห์สภาพที่ควรจะเป็น ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น พบว่า ประเด็นที่มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด ได้แก่ องค์ประกอบที่ 3 สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู และองค์ประกอบที่ 6 ปัจจัยความสำเร็จในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู ผลการประเมินประสิทธิภาพการดำเนินการ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ผลการประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูตามรูปแบบ พบว่า หลังการพัฒนาสูงกว่าก่อนการพัฒนา ผลการประเมินความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 4) การประเมินรูปแบบ ด้านความเหมาะสม ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านความเป็นประโยชน์ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้, ภัยพิบัติ, บริบทเป็นฐาน

Abstract

Research Title : A Model for Enhancing Teachers' Instructional Competencies in Promoting Disaster Education through a Context-Based Approach.

Author : Mr. Teerawat Kulta

Major Field : Educational Administration Faculty of Education

Year of Research : April 2025 – May 2026

This study aimed to develop a model for enhancing teachers' learning management competencies in promoting disaster education using a context-based approach. The specific objectives were as follows. 1) To examine the components and approaches for developing teachers' learning management competencies through document synthesis. Data were analyzed using content analysis. 2) To construct and validate the model using a model draft recording form and an evaluation form for assessing accuracy and feasibility. The model was evaluated by nine experts. Data were analyzed using mean, standard deviation, and content analysis. 3) To implement the model through an investigation of the current conditions, desirable conditions, and priority needs, as well as an evaluation of the model implementation outcomes. The informants consisted of 17 teachers from Watphrakerdkongkaram School. The research instruments included questionnaires on current conditions and desirable conditions, an assessment form for the implementation process, a teachers' learning management competency assessment form, and a satisfaction assessment form. Data were analyzed using mean, standard deviation, the Priority Needs Index (PNI), and content analysis. 4) To evaluate the model using an appropriateness and usefulness assessment form. The evaluation was conducted by 21 stakeholders of Watphrakerdkongkaram School. Data were analyzed using mean, standard deviation, and content analysis.

The research findings were as follows. 1) Teachers' learning management competencies comprised seven competencies: 1. understanding individual learners, 2. school curriculum construction and development, 3. learning design, 4. learning management processes, 5. creation of a psychological learning atmosphere, 6. utilization of instructional media, learning resources, and educational innovations, and 7. measurement and evaluation. The development process for teachers' learning management competencies consisted of six stages. Stage 1 building awareness of competency development; Stage 2 exploring and analyzing needs for competency development; Stage 3 planning competency development;

Stage 4 implementing competency development; Stage 5 monitoring and supervising competency development; and Stage 6 evaluating and reflecting on development outcomes. 2) The model for developing teachers' learning management competencies based on the Professional Learning Community network approach in promoting disaster education through a context-based approach consisted of six components 1. principles of teachers' learning management competency development, 2. objectives of teachers' learning management competency development, 3 teachers' learning management competencies, 4. the process of teachers' learning management competency development, 5. evaluation of teachers' learning management competency development, and 6. success factors in teachers' learning management competency development. The model demonstrated the highest levels of accuracy and feasibility standards overall. 3) The results of the current condition analysis revealed that the overall mean score was at a high level, while the desirable condition analysis indicated that the overall mean score was at the highest level. The needs assessment analysis showed that the components with the highest Priority Needs Index (PNI) were Component 3: teachers' learning management competencies and Component 6: success factors in teachers' learning management competency development. The evaluation of implementation efficiency revealed that the overall performance was at the highest level. The evaluation of teachers' learning management competencies according to the model showed that the post-development scores were higher than the pre-development scores. In addition, satisfaction with the implementation of the model was found to be at the highest level overall. 4) The model evaluation revealed that the overall appropriateness of the model was at a high level, while its overall usefulness was at the highest level.

Keywords : Teachers' Instructional Competencies, Disaster Education, Context-Based Learning